

Sygn. akt III RC 513/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kamilla Piórkowska

Protokolant st. sekr. sądowy Monika Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 r. w Toruniu

sprawy z powództwa:

E. C.

przeciwko:

małol. J. C. działającemu przez matkę A. P.

o:

pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz małoletniego pozwanego kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III RC 513/18

UZASADNIENIE

W dniu (...) r. E. C. wniósł pozew przeciwko małoletniemu J. C. działającemu przez matkę A. P. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...). w sprawie III RC (...) w części dotyczącej alimentów na rzecz pozwanego.

W uzasadnieniu pozwu podał, że nie był świadomy faktu, że toczy się przeciwko niemu postępowanie sądowe. Pracuje w S. jako kierowca samochodu ciężarowego, zawsze po powrocie sprawdza skrzynkę pocztową, lecz nie został powiadomiony o toczących się postępowaniach-został pozbawiony obrony swoich praw.

W odpowiedzi na pozew z dnia (...). matka małoletniego pozwanego wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu podała, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie bowiem nie zaszło żadne ze zdarzeń ujętych w art. 840 kpc. Ponadto nie jest prawdą, że Powód nie wiedział, że toczy się przeciwko niemu postępowanie sądowe o alimenty. Wezwanie z dnia (...) zostało przez powoda odebrane osobiście w dniu (...). Pozostałe przesyłki były awizowane, co należy uznać za prawidłowe doręczenie w świetle przepisów kpc.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

J. C. jest dzieckiem E. C. i A. P..

/okoliczność bezsporna /

Alimenty na rzecz małoletniego ustalone zostały wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...). w sprawie III RC (...) w kwocie po (...) zł miesięcznie.

/dowód:

akt III RC (...) SR w Toruniu/

W dniu (...) r. A. P. wniosła pozew przeciwko E. C. o zasądzenie alimentów na rzecz małol. J. C. w kwocie po (...) zł poczynając od wniesienia pozwu. W uzasadnieniu pozwu matka małoletniego wskazała m.in., że małoletni powód od sierpnia zamieszkuje wyłącznie z matką. Z uwagi na ciągłe awantury wywoływane przez pozwanego, matka powoda postanowiła wyprowadzić się od pozwanego albowiem obawia się o bezpieczeństwo swoje i powoda. Od momentu wyprowadzki pozwany nie partycypuje w kosztach utrzymania powoda oraz nie dba o jego wychowanie.

Odpisu pozwu wraz z załącznikami, pouczenia oraz wezwania na termin rozprawy wyznaczony na dzień (...) ojciec małoletniego nie odebrał osobiście. Korespondencja została uznana za doręczoną zgodnie z przepisami art. 139§ 1 kpc. Na rozprawę w dniu (...). E. C. nie stawił się, nie wnosił o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność, nie składał w sprawie żadnych wyjaśnień ustnie ani pisemnie. Matka małoletniego oświadczyła, że pozwany zamieszkuje pod wskazanym adresem oraz że do tej pory pozwany przekazał jej (...) zł., nie powiedział, że są to pieniądze na syna, tylko mówił, że są to pieniądze na wyjazd w góry. Rozprawa została odroczone do dnia (...). Wezwanie do osobistego stawiennictwa na ten termin pozwany odebrał osobiście w dniu (...).

Na rozprawę w dniu (...). pozwany nie stawił się, nie wnosił o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność, nie składał w sprawie żadnych wyjaśnień ustnie ani pisemnie.

Rozprawa została odroczone do dnia (...). Wezwania na termin rozprawy ojciec małoletniego nie odebrał osobiście. Korespondencja została uznana za doręczoną zgodnie z przepisami art. 139§ 1 kpc.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...). w sprawie III RC (...) alimenty na rzecz małol. J. C. zostały zasądzone w kwocie po (...) zł miesięcznie poczynając od (...) r., - płatne do rąk matki dziecka A. P. do dnia 10 każdego miesiąca z góry. W pozostałym zakresie sąd oddalił powództwo. Ponadto w punkcie V wyroku sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej (...) zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Stwierdzono, iż wyrok uprawomocnił się w dniu (...).

W dniu (...) powód złożył pismo procesowe w którym domagał się prawidłowego doręczenia odpisu pozwu oraz złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odpowiedzi na pozew. W dniu (...) sprecyzował powyższe pismo wskazując, że należy je traktować jako skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego.

Powód przekazał matce mał. powoda kwotę (...) zł., które otrzymał z ubezpieczenia samochodu.

Strony do (...) żyły w dobrych relacjach. Wspólnie wraz z synem wyjeżdżały na wycieczki, powód zawoził syna na treningi, planowały wyjazd w góry. Powód nie płacił alimentów na rzecz syna, nie przedłożył żadnych dowodów w tym zakresie.

Matka małoletniego w dniu (...) złożyła do komornika sądowego wniosek o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego J. C.. w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z (...). w sprawie III RC (...) komornik ustalił wysokość zaległości alimentacyjnej wraz z odsetkami na kwotę (...) zł.

/dowód:

- akta tut. Sądu IIIRC (...),
- akta tut. Sądu IIIRC (...),
- zeznania powoda k. 37v,
- zeznania matki mał. pozwanego k. 38,/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie sąd ustalił w oparciu o dowody z przesłuchania powoda – E. C. i matki małoletniego pozwanego – A. P., a także na podstawie akt spraw III RC (...), III (...) Sądu Rejonowego w Toruniu.

Sąd co do zasady uznał za wiarygodne przesłuchanie stron w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Były one bowiem rzeczowe, dokładne i logiczne. Sąd miał jednak na uwadze, że każda ze stron oceniała sytuację w sposób subiektywny i starała się przedstawić ją w sposób jak najbardziej korzystny w kontekście toczącego się procesu. Każdy z rodziców małoletnich starał się podkreślić własne nakłady na utrzymanie rodziny i umniejszyć środki przekazywane przez drugiego z nich na ten cel.

Sąd nie dał wiary powodowi w zakresie, w jakim wskazał, że nie wiedział o toczącej się sprawie o zasądzenie alimentów. Z akt sprawy III RC (...) wynika bowiem, że odebrał on osobiście w dniu (...) wezwanie na rozprawę. Ponadto w sprawie IIIRC (...) wskazał, że matka dziecka mówiła mu, że sprawa jest w toku.

Sąd nie dał wiary powodowi również w zakresie, w jakim twierdzi, że przekazywał matce dziecka pieniądze tytułem alimentów. Nie przedstawił żadnych dowodów o tym świadczących.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny na podstawie zebranego i powyżej ocenionego materiału dowodowego sąd uznał, że powództwo E. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem sądu powód właściwie kwestionuje zasadność wydania tytułu wykonawczego zasądzonego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego J. C..

Powód twierdził bowiem, że nie wiedział o toczącym się postępowaniu i był pozbawiony prawa do obrony. Bezsprzecznie jednak odebrał osobiście wezwanie na rozprawę w dniu (...). W aktach IIIRC (...) znajduje się dowód doręczenia podpisany przez powoda. Mógł więc zainteresować się sprawą i jeśli nie odebrał odpisu pozwu, mógł przyjść do sądu i dowiedzieć się o toczącej sprawie.

W sprawie bezspornym jest- obie strony to przyznały, że A. P. otrzymała od E. C. kwotę (...) zł., jednak była to kwota z tytułu odszkodowania za samochód a nie z tytułu alimentów. Bezsprzecznie jest również to, że matka małoletniego wraz z małoletnim wyprowadziła się od powoda w (...). Co prawda strony nadal utrzymywały ze sobą kontakt, powód zapewne finansował organizowane wycieczki z synem i jego matką, ponosił koszty transportu syna na treningi, jednak nie można uznać, że było to spełnianie obowiązku alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc „Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście; 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie; 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.”

Artykuł 840 § 1 pkt 2 kpc stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Omawiany przepis w odniesieniu do orzeczeń sądowych wprowadza prekluzję co do zdarzeń zaszłych przed zamknięciem rozprawy, a zatem zanim jeszcze takie orzeczenie formalne zostało wydane (por. Olimpia Marcewicz, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX).

Badanie w trybie art. 840 sprawy prawomocnie zakończonej nie prowadzi do ponownego merytorycznego jej rozpoznania. Sąd w tym postępowaniu nie może kontrolować słuszności wyroku sądowego w chwili jego wydania nawet wówczas, gdy – jak to określa się w literaturze przedmiotu – nastąpiło podstępne wyłudzenie orzeczenia. Godziłoby to w powagę rzeczy osądzonej. W związku z tym nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia na podstawie przepisu art. 840 (por. wyrok SN z dnia 12 grudnia 1972 r., II PR 372/72 oraz Tadeusz Żyznowski, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX).

Skoro artykuł 840 § 1 pkt 2 in fine kpc odnosi się tylko do zdarzeń po powstaniu tytułu egzekucyjnego, zarzut wykonania zobowiązania może dotyczyć tylko okresu po powstaniu tego tytułu, a gdy tytuł egzekucyjny stanowi orzeczenie sądowe - okresu po zamknięciu rozprawy. Stanowisko takie, prezentowane również w judykaturze Sądu Najwyższego (uchwała SN z 21 lipca 2010 r., III CZP 47/10, uchwała SN z 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10), obecne jest ponadto w doktrynie z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia, do którego doszło przed zamknięciem rozprawy, może być tylko wyjątkowo podstawą powództwa opozycyjnego. Chodzi o przypadek, gdy z racji prawnych ograniczeń kognicji sądu nie mogło ono być przedmiotem rozpoznania w postępowaniu prowadzącym do wydania tytułu (uchwała SN z 23 maja 2012 r., III CZP 16/12). Przepis art. 840 § 1 pkt 2 in fine kpc nie może bowiem służyć do sanowania uchybień strony, która we właściwym czasie nie wystąpiła ze stosownym zarzutem (por. Henryk Pietrkowski, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX).

Reasumując, nie stanowi uzasadnionej podstawy powództwa opozycyjnego przewidzianego w art. 840 § 1 pkt 2 in fine kpc zarzut spełnienia świadczenia, który z przyczyn leżących po stronie dłużnika nie został zgłoszony przed zamknięciem rozprawy w sprawie, w której został wydany tytuł egzekucyjny. Zdarzenia zaszłe przed powstaniem tytułu egzekucyjnego lub zamknięciem rozprawy poprzedzającej wydanie tytułu jest bez znaczenia w procesie o pozbawienie tego tytułu wykonalności (por. wyrok SN z dnia 16 września 1999 r., II CKN 475/98, wyrok SN z dnia 13 marca 2012 r., IV CSK 284/11, wyrok SN z dnia 4 lutego 1998 r., II CKN 591/97).

Bezspornym jest, że w sprawie III RC (...) rozprawa została zamknięta w dniu (...) r. W myśl w/w poglądów doktryny i orzecznictwa powód nie może obecnie - w toku powództwa opozycyjnego - skutecznie powoływać się zarzutu spełnienia świadczenia za okres do zamknięcia rozprawy w w/w sprawie, tj. do dnia (...) r. Zarzut ten mógł bowiem zostać przez niego zgłoszony w toku sprawy alimentacyjnej. Powód jednak dobrowolnie, poprzez własne zaniechanie, nie wziął udziału w sprawie. Nie podnosił wówczas, że kwotowe zasądzenie alimentów do rąk matki dziecka nie jest zasadne, albowiem dobrowolnie na co dzień spełnia on obowiązek wychowania dziecka i dostarczania mu środki utrzymania. Skoro zatem powód we właściwym czasie nie wystąpił ze stosownym zarzutem, to w toku postępowania opozycyjnego nie może dążyć do sanowania własnych uchybień. Godziłoby to w powagę rzeczy osądzonej.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że powód w żaden sposób nie udowodnił, że spełniał świadczenie alimentacyjne na rzecz małoletniego zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...) r. w sprawie III RC (...), tj. że uiszczał alimenty na rzecz małoletniego J. C. w kwotach po (...) zł miesięcznie, płatnych do rąk matki małoletniego do dnia 10 każdego miesiąca. Nie przedłożył również dowodu na okoliczność, że spełniał świadczenie alimentacyjne w inny sposób, który został zaakceptowany przez matkę małoletniego i uznawany przez nią za spełnienie świadczenia określonego w w/w wyroku.

W ocenie sądu powód nie wykazał, aby zaistniała którakolwiek z przesłanek wymienionych w art. 840 kpc, stanowiąca podstawę do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Wobec powyższego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

W punkcie II sentencji sąd zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów procesu w myśl § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.).